

FARRÉS, RAMON. *ANTONI POUS. L'OBRA ESSENCIAL*.
VIC: EUMO, 2005.

Recentment s'ha publicat la biografia i revisió de *l'obra essencial* d'Antoni Pous a mans de Ramon Farrés. I tant l'obra d'Antoni Pous com el seu tracta-

10. H. G. GADAMER, *Erziehung ist sich erziehen* (*La educación es educarse*, Barcelona, Paidós, 2000, p. 12).

ment ens inspira a pensar de nou sobre els amplis espais de la conformació de la identitat, sobre les experiències singulars que esdevenen força en la direcció de les trajectòries vitals de cadascú de nosaltres, sobre les múltiples i diverses possibilitats, difícilment escrites, però, del desenvolupament espiritual del subjecte. En breu, ens interpel·len a pensar de nou en els vincles entre poesia i pedagogia. En aquells espais compartits que, malgrat que a voltes ja han estat aclamats pels poetes —clares són aquelles paraules de Hölderlin: *I la poesia tornarà a ser de nou la mestra de la humanitat*—, reivindicats pels humanistes, massa sovint són desatesos en la formació, i més freqüentment encara derivats a jocs i formacions acadèmiques que escassament reivindiquen l'espai d'obertura que evoca, que suggereix la poesia.

En aquest sentit, l'obra de Ramon Farrés ens ajuda a situar de nou, al bell mig, aquella unitat indissoluble que en els orígens havien format la paraula poètica i la pedagogia. No altrament, la possibilitat de créixer, de desenvolupar-se s'havia constituït des de l'educació estètica significada en el *logos* poètic. Un *logos* poètic que, com ens recordava María Zambrano a *Notas de un método*, arrepla en l'experiència del viure i és fonament i part de la identitat de cadascú. D'una experiència pensada que, com indicava Rilke, és possibilitat i condició de poesia. Que, com escrivia Antoni Pous, es manifesta en l'activitat d'escriure, tot entenent que «escriure és fonamentalment una activitat d'ordre epistolar. Ens escrivim els uns als altres per a comunicar-nos notícies, reflexions, projectes. Algunes vegades, només per a fer un senyal a algú i dir-li que ens recordem d'ell» (p. 487). En definitiva, que permeten fer de l'experiència vital un espai per pensar, per acompanyar l'altre, per tenir en compte l'altre a través de l'escrit o la paraula dita.

Estar al costat de l'altre implica, doncs, també, escriure contes per a l'altre, donar espai per tal que flueixi el *logos* de la paraula que mostra experiències. Per compartir-les, per departir-les, per pensar-les. Un poder viure, ni que sigui uns instants, en el temps de l'altre. Altrament, si no és possible l'escolta de la paraula poètica, tampoc la pedagogia de l'escolta és possible. I no és escolta la pedagogia?

És justament per aquesta consideració que podem pensar que és tan important trobar-se amb biografies, amb experiències vitals escrites en paraula pròpia o de l'altre, per pensar el sentit profund de l'educació. El significat essencial d'aquell acompanyament en el viure de l'altre, que el conforta en el viure en la solitud, en la relació del tu i jo i en la col·lectivitat, que es cristal·litza per esdevenir mirall en la pedagogia. En aquest sentit, quan es llegeixen les traduccions de Paul Celan que féu Antoni Pous, i en especial amb aquells versos que ens fan pensar en la solitud de l'existència: «Ningú no ens pasta de nou de terra i fang, / ningú no conjura la nostra pols./ Ningú.// Lloat sies tu, Ningú./

RECENSIONS

Per a amor de tu volem / florir. / Al teu / encontre» (p. 439).¹¹ O en aquells que ens recorden la veu de l'altre present i absent: «Parla també tu, / parla el darrer, / digues el teu juí -// Parla- / No separis tanmateix el no del sí. / Dóna al teu juí també el sentit: / dóna-li l'ombra» (p. 428).¹²

Eulàlia Colleldemont Pujadas